

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5617/24
16.4.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Филиповић, председника већа, Весне Дамјановић и Весне Павловић - Нинковић чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., са боравиштем у ..., чији је пуномоћник Немања Јекић, адвокат из Београда, Улофа Палмеа бр. 25, против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Иван Татић, адвокат из Сремске Митровице, Краља Петра I бр. 49/1, ради стицања без основа, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 17859/17 од 20.6.2024. године, у седници одржаној дана 16.4.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 17859/17 од 20.6.2024. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе учињено поднеском тужиоца од 28.11.2022. године. Ставом другим изреке, одбијен је приговор литиспенденције истакнут од стране тужене. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца па је обавезана тужена да тужиоцу на име стицања без основа исплати укупно износ од 853.729,95 динара са законском затезном каматом на појединачне месечне износе ближе одређеном у том ставу изреке, у року од 15 дана пријема преписа пресуде. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 545.899,00 динараса законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против наведене пресуде, тужена је благовремено изјавила жалбу, побијајући је

у целости из свих законских разлога.

Тужилац је дао одговор на жалбу.

Обе парничне странке су трошкове другостепеног поступка образложено тражиле.

Испитујући правилност и законитост првостепене пресуде у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/2011, 49/2013 – одлука УС, 74/2013 – одлука УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020 и 10/2023 - други закон), овај суд је нашао да жалба тужене није основана.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, нити друге повреде поступка које би биле битне. Неосновано се жалбом тужене указује на битну повреду одредаба парничног поступка прописану чланом 374 став 2 тачка 12 ЗПП, будући да је изрека побијане пресуде јасна и разумљива, као и разлози о битним чињеницама, па се њена законитост и правилност могу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су сувласници на непокретности- петособном стану бр.2 на првом спрату зграде у улици ... бр. ... у ..., површине 168 м² плус балкон, изграђеној на кат.парцели бр. ... уписаној у ЛН ... КО ... и то тужилац са 1/6 идеалних делова а тужена са 5/6 идеалних делова. Наведена непокретност је била у искључивој државини и поседу тужене због чега је тужилац покренуо поступак за предају непокретности у државину и супосед у предмету П 9080/17, у оквиру којег је туженој уручена тужба дана 08.09.2017. године. Наведени поступак је правноснажно окончан доношењем пресуде Апелационог суда у Београду Гж бр. 8796/18 којом је потврђена првостепена одлука којом је наложено туженој да омогући супосед тужиоцу а тужилац је уведен у посед стана од стране јавног извршитеља дана 05.02.2021. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је применом одредби чл. 14 Закона о основама својинскоправних односа и чл. 210 и 214 Закона о облигационим односима, усвојио тужбени захтев тужиоца и донео одлуку као у изреци побијане пресуде. Првостепени суд налази да је тужилац у конкретној правној ствари активним понашањем, а пре свега подношењем тужбе суду за предају у супосед предметне непокретности дана 16.6.2017. године јасно исказао своју намеру туженој да користи предметни стан који је у сувласничком режиму, због чега је тужена као сувласник у обавези да тужиоцу као другом сувласнику накнади вредност користи које је имала од употребе његовог удела, с тим да је од тренутка када је тужилац исказао своју вољу да ствар користи тужена постала несавестан држалац. Висину накнаде суд је утврдио из налаза и мишљења судског вештака у варијанти која обухвата временски период од септембра 2017. године до фебруара 2021. године, а која одговара висини 1/6 износа тржишне вредности закупнине која би се платила за предметни стан за утужени период у укупном износу од 853.729,95 динара исказано по месецима. На досуђене износе тужиоцу је досуђена законска затезна камата почев од досплеости сваког

појединачног месечног износа, у смислу одредбе чл. 214 ЗОО, имајући у виду да је тужена била несавесна од момента пријема тужбе за предају стана у супосед дана 18.09.2017. године, након чега није омогућила тужиоцу супосед стана, те стога дугује накнаду од тренутка стицања.

Правилна је одлука првостепеног суда из става првог изреке, којом је дозвољено преиначење тужбе из поднеска од 28.11.2022. године, имајући у виду да је исто уследило након обављеног вештачења, а све у смислу одредбе чл. 199 и 200 ЗПП.

Такође, правилно је првостепени суд нашао да је неоснован приговор литиспенденције, јер је утврдио да поред истоветности странака, не постоји истоветност чињеничног основа на којем тужилац заснива свој захтев за накнаду штете у предмету П бр. 4675/22 и чињеничног основа на којем је заснован тужбени захтев у конкретном спору. Из наведеног произлази да идентитет тужбеног захтева у предметима П бр. 4675/22 и П 17859/17 не постоји, те како између овде парничних странака не тече друга парница о истом тужбеном захтеву, сходно томе не постоји литиспеденција у смислу одредбе чл. 203. ЗПП.

Супротно наводима жалбе, правилно је првостепени суд закључио да тужилац има право да му тужена исплати новчани износ у висини вредности 1/6 износа закупнине за непокретност на којој је стекао сувојину у уделу од 1/6. Наиме одредбом чл. 14 ЗОСПО прописано је сувласник има право да ствар држи и да је користи заједно са осталим сувласницима сразмерно свом делу не повређујући права осталих сувласника. Одредбама чл. 38 и 39 ЗОСПО, прописано је да право власника ствари на накнаду за коришћење ствари од лица које држе његову ствар у зависности од тога да ли се ради о савесном или несавесном држаоцу. Право осталих сувласника на накнаду за некоришћење својих сувласничких удела на спорној непокретности, у одсуству противправности, условљено је несумњивом манифестацијом воље тих сувласника да користе своју непокретност, што подразумева подношење тужбе за предају у супосед или предлога за уређење начина коришћења сувласничке непокретности, јер је то правно релевантна манифестација воље, која доводи до поседа, односно коришћења сувласничке непокретности. У овом случају, тужилац је на правно релевантан начин манифестовао вољу за коришћење сувласничке непокретности, подношењем тужбе за предају исте у супосед, од ког момента је и тужена постала несавестан држалац.

Обавезе држаоца ствари су, осим предаје ствари, између осталог, и у враћању плодова и регулисане су одредбама члана 38. и 39. ЗОСПО, при чему се прави разлика да ли је држалац савестан или несавестан. Право на државинску заштиту у смислу одредбе члана 14. став 1. Закона о основама својинскоправних односа, сувласници имају како у односу са трећим лицима, тако и у односу са другим сувласницима. Дакле, имајући у виду утврђено чињенично стање, тужена је као држалац предметне непокретности тужиоца у спорном периоду спречавала да оствари своја сувласничка права на заједничкој непокретности, сразмерно њиховим сувласничким уделима, јер је одбијала да са тужиоцем постигне договор у вези са коришћењем предметног стана, иако је исти исказао жељу да користи предметну непокретност, и у том циљу се обраћао туженој, те покренуо поступак за предају непокретности у државину и супосед.

Тужилац и тужена, као сувласници имају право да држе спорну непокретност, то право им према одредби члана 70. става 4. Закона о основама својинскоправних односа припада у односу на целу непокретност и као сувласници самостално не могу имати искључиву државину на целој ствари. Међутим, тужена је као сувласник и судржалац 5/6 предметне непокретности, у периоду од септембра 2017. године до фебруара 2021. године, располагала целом ствари, а не само својим уделом, тиме тужиоца у поменутом периоду искључила из судржавине предметне непокретности. Због тога, тужиоцу за наведени период припада накнада за некоришћење његовог сувласничког дела, јер је тужена коришћењем целокупне непокретности, а не само својим уделом, неовлашћено располагала туђом ствари, због чега су и жалбени наводи тужене да је тужилац био дужан да докаже да је тужена ове непокретности издавала у закуп, односно да је остварила корист од предметних закупнина, без утицаја на правилност и законитост побијане одлуке. Просечна висина закупнине у сразмери сувласничког удела представља новчану валоризацију тужиочевог права које је тужена присвојила без правног основа, те није од утицаја да ли је тужилац намеравао да се предметна непокретност издаје у закуп, нити да ли је тужена исту издавала у закуп трећим лицима.

Закон о основама својинскоправних односа, у члановима 38. и 39. прописује сасвим различите последице у зависности од тога да ли је држалац ствари био савестан или не. Савестан држалац постаје несавестан од тренутка када му је достављена тужба (чл. 39 став 7) те имајући у виду утврђено чињенично стање, које јасно указује на тужиочеву активну улогу, као сувласника да предметни стан држи и користи, с обзиром на парницу коју је водио против тужене, што са друге стране указује да је тужена била несавесни држалац предметног стана и сувласничког удела тужиоца у целом периоду који је предмет тужбеног захтева (од септембра 2017. године до фебруара 2021 године), то тужилац има право на накнаду за коришћење сувласничке непокретности, па делимично другачији разлози првостепеног суда у погледу примене материјалног права нису били од утицаја на правилност и законитост побијане одлуке.

Неосновани су жалбени наводи туженог да тужиоцу на припада камата почев од доспелости сваког појединачног месечног износа, већ евентуално тек од подношења тужбе у смислу чл. 279 став 3 ЗОО. Наиме, како је тужена несавесни држалац сувласничког дела тужиоца почев од 08.09.2017. године, када јој је уручена тужба тужиоца за предају у судржавину предметне непокретности, када је тужена била дужна да му преда у судржавину предметну непокретност, то је правилно поступио првостепени суд када је тужиоцу досудио камату као у ставу трећем изреке пресуде, а коју тужилац потражује за период у коме је тужена била несавесни држалац сувласничког дела предметне непокретности, све сходно одредби члана 39. став 7. ЗОСПО-а.

Потврђена је и одлука о трошковима поступка, с обзиром да је наведена одлука донета правилном применом одредаба из члана 153, 154 и 163 ЗПП, те правилном применом Адвокатске тарифе.

Како се ни осталим жалбеним наводима тужене не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, то је овај суд применом одредбе члана 390 ЗПП, одлучио као у првом ставу изреке.

Ставом другим изреке, у смислу одредбе члана 165 ЗПП, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка, имајући у виду да је њена жалба оцењена као неоснована, као и захтев тужиоца имајући у виду да се састав одговора на жалбу на сматра нужним трошком у овој правној ствари.

**Председник већа-судија
Весна Филиповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић